

ÇOCUKÇA BİR DİRENİŞ

HÂLE SERT

HECE

öykü

Hâle Sert: 1978, Konya doğumlu. İlk öyküsü Mayıs 2008'de *Kül Öykü*'de yayımlandı. Öyküleri daha sonra *Maballe Mektebi*, *Heceöykü*, *Türk Dili* ve *Post Öykü* dergilerinde yer aldı. Lisans ve Lisansüstü eğitimlerini Ankara'da Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. 2016'da "Dil Devrimi'nin Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Şiir ve Çeviri Bağlamında Türk Edebiyatı Etkisi" başlıklı doktora tezini tamamladı. İstanbul Şehir Üniversitesi'nde öğretim üyesi. Üç kız çocuğuna hayranlıkla bakıyor.

ÇOCUKÇA BİR DİRENİŞ

Hâle Sert

Hece Yayınları: 546

Öykü

©Hece Yayınları

Editör

Ali Karaçalı

Birinci Basım

Ekim 2019

Kapak Tasarımı

www.sarakusta.com.tr

Teknik Hazırlık

www.hece.com.tr

ISBN: 978-605-7547-35-4

Baskı

www.dumat.com.tr

HECE Basın Yayın Reklamcılık San. Tic. Ltd. Şti.

Konur Sokak No: 39/1-2 Kızılay-Çankaya/Ankara

T: (0 312) 419 69 13 F: (0 312) 419 69 14

e-posta: hece@hece.com.tr

Sertifika No: 17672

İÇİNDEKİLER

I

- Denizin Dibinde Var Bir... / 9
Paltosu Mavi Kadın / 14
Yayın Balığı / 17
İki Örük / 20
Yüz Bilicisi / 24

II

- Kimlerdensin? / 29
Gölge / 33
Sukutuhayal / 39
Üçgen Şerit / 41
Kuyruk / 45
Çocukça Bir Direniş / 50

III

- Tırtılın Ölüm Dediğine Usta Kelebek Der / 57
Düşerken / 62
Nazarları Ayarlama Enstitüsü / 68
Halvet Der Encümen / 73
Portakal Soymanın Yolları / 76

IV

- Hüseyin ile Meşe / 83
Havada / 87
Parça Tesirli Kriz / 95
Şimdi ve Huzur / 99

I

Suyun acısı sonsuzdur.
Gaston Bachelard

DENİZİN DİBİNDE VAR BİR...

Yeryüzünden çekileli çok olmuştu.

Bir balığın karnına mı saklanmıştı?

Ne yapıp edip onunla karşılaşmalıydı.

Hayrete düşmeliydi.

Sekiz kollu bir ahtapot olsa Hayret, sarılsa, sıkısa.

Bıraktığında ona varılsa.

Öğle üzeri. Hoş bir maviliğe tekneyle açılıyoruz. Yüreğim sımsıkı kapalı bir istiridye, yıllardır içimde büyüttüğüm bir top heyecan artık kabuğundan çıkmak istiyor. Güneşin altında terliyor, daha suya inmeden dalgıç elbiselerimin içinde sırlıslık oluyorum.

Haydi, diyor dalgıçlar, şimdi yavaş yavaş suya bırakıyoruz kendimizi, tıpkı daha önce sana öğrettiğimiz gibi. Ayaklarımdan başıma kadar dalga dalga yükselen bir heyecan sarıyor bedenimi. Muhtemel aksiliklerden, tersliklerden ya da vurgun yemekten âzâde bir coşku.

Hayatın dümdüzlüğünü, bütün köşe bucağı aydınlatan güneşi, apaçık denizi ardımda bırakacağım. Aradığım, güneşin

değemediği bir yerlerde saklanmış olmalı. Sıcığının yakamadığı bir evrende. Yüzyıllardır su ile sıcaklığın savaşımında, buharlaşa buharlaşa direnen savaşçının gizlediği bir kuytuda.

Daha suya girer gizmez üzerimdeki kalın, yakıcı örtüyü sıyırıp alıyor serinlik. Denizin ilk düzeyi, bende aradığını bulabilmen için bütün örtülerinden tek tek soyunacaksın, çırlıçıplak bir öz olarak geleceksin diyor. Baktığında içi görünen saydam melek balıkları gibi.

Yüklerimin en ağırını bıraktığımı sanıyorum. İki mihmandar ile yavaş yavaş aşağı iniyoruz. Dalgıçlardan biri beklediğim bir hareketle, elindeki yumurtayı avucunun içinde kırıyor. Farklı farklı balıklar anında suyun içinde salınan sarılığa ve çiğ kokuya üşüşüyor. Bu bir işaret fişegi. Bak bunlardan binlercesi var aşağıda, demek istiyor.

Yalan söylüyorsun, sen hiç suyun altına dalmadın, nasıl da görmüş gibi anlatıyorsun?

Evet renk renk, küçüklü büyüklü balık sürülerini göreceğim. Mercanları, deniz kestanelerini, adını bile bilmediğim çeşit çeşit canlıyı. Bunları mı merak ediyorum? Şaşırtacak mı denizin dünyası beni?

Denize dalmayı çok ama çok istemiş olmak, onu aşkla istemek yazmaya yeter mi sanıyorsun?

İndikçe serinlik artıyor, tek tek kabuklarımdan soyunuyorum. Suyun hediye ettiği sakinlik, dinginlik ve huzur elbiselelerini giyiniyorum. Küçük kara balık sürülerinin ve zarganaların oluşturduğu bir anafora denk geliyoruz. Balıkların dönüşü tanıdık geliyor.

Dalgıçlar parmak işaretleriyle her şey yolunda mı diye sordular. Sıkıntı yok dedim başımla ve ellerimle. Daha aşağıya dediler, uysallıkla takip ettim.

Teknedeki heyecanım geldi aklıma. Yüreğimin kalın ama yer yer toprağı dökülmüş duvarlarını açma zamanının geldi-

ğini düşündüm.

Üzeri yeşil yosunlarla, turunculu, sarılı, kırmızılı deniz bitkileriyle kaplı kayalıkların yanından geçiyoruz. Bir deniz ormanı. Bu kalabalık peyzajın arkasından büyük, benekli bir vatoz beliriyor. Benim krallığımda ne arıyorsunuz der gibi salınıyor. Kusura bakma rahatsız etmek istemezdim, ben bir sırrı arıyorum, belki senin ormanındadır. Sırta ulaşmak istiyorsan, biraz daha arınmalısın. İçimizdeki kirlerin ağırlığından daha derinlere inemiyoruz. Bak benim işim gücüm temizlik yapmak, buna rağmen bu aşamada kaldım. Bulduğum yerde olanı biteni kanıksadığımdan hayretimi de artıramıyorum.

Suyun altına kör bir kalple dalandan daha mı hayırlı senin tavrın, hangisi daha gerçek?

Peki nasıl temizlenecektim? En büyük günahımdan mı en küçüğünden mi başlamalıydım arınmaya? Su, henüz yüze-ye daha yakınken çekip çıkarmamış mıydı kirli elbiselerimi üzerimden? Daha içlere nüfuz etmesi gerekiyor galiba suyun. Yüreğimin duvarlarına minik su kanalları açmalıyım. Tuzlu su kanallardan girmeli, gedikler açmalı, duvarları yıkmalı sonra yüreğimi yıkamalı, yumalı.

“Neden bu denli gizlisin? Sana ulaşmak neden bu kadar zor ve zahmetli?” diye bağırdım. Şiddeti öyle yüksekti ki sesimin; akciğerlerim, beynim ve tüm damarlarım çatlayacak sandım.

Bu sırada, yüreğimin çeperlerinde açtığım oyuklardan yolunu bulan suyu hissetmeye başladım. İçim serinlemeye başladı.

Gittikçe daha da derine iniyorduk, denizin altında kaçınıcı metredeydik bilmiyordum. İlk dalışlarda belirli bir mesafeye kadar gidildiğini söylemişlerdi ama sanki biz o sınırı çoktan aşmıştık. Dalgıçlar, bendeki rahatlığı ve isteği gördüklerinden,

kontrollü şekilde ilerlememizi sakıncalı bulmamışlardı muhtemelen.

Kişi hayal kurmakta özgürdür, rüyasında kaybolmakta da. Ya senin bu yaptığına ne demeli? Bunu hangi yasa kabul eder?

Geldiğimiz bu katmanda, güneş elini eteğini iyice çekmişti. Deniz yıldızlarının ışığı yetiyor da artıyordu. İki büyük kılıç balığının mırıldanmalarını duyuyordum. Deniz yıldızlarının sarı sıcak ışığı, kılıç balıklarının şarkıları hayretimi artırmıştı.

Su duvarları yıkıp geçmiş, göğsüme dolmuştu, çalkalana çalkalana yıkanyordu sinem. Hayret diyordum. Hayret.

O sıra göğsüm öyle temizlendi öyle ferahladı ve genişledi ki gümüş balıkları, istiridyeler doldu içime. Balıklar şarkılarını söyleyip gittiler. İstiridyeler incilerini bırakıp, eridiler. Sekiz kollu bir ahtapot doldu içime sonra. Ahtapot beynimi, kalbimi, akciğerlerimi, nefes borumu, midemi, bağırsaklarımı, kaburgalarımı sıktı sıktı. Kollarını gevşettiğinde, düşürdüğüm kumları gördüm aşağıda, çöpçü balıklarının ağızlarına alıp alıp çıkardığı. “Hubb” “hubb” diye mırıldanıyorlardı balıklar.

Bir ameliyattan çıkmış gibiyim. Bir rüyadan uyanmış gibi. Daha üzerimdeki sersemliği atamamışken bir dip akıntısının cazibesine kapılıyorum. Akıntı alıyor beni aşağılara çekiyor. İlk defa bir korku kaplıyor içimi.

Diğer dalgıçlar görüş alanımdan çikalı çok olmuştu. Denizin dibinde, insanların yasalarının ve hükümlerinin geçmediği bir evrende yalnız, yapayalnızdım. Kalbim yerinden çıkacakmış gibi atıyordu. Bu tüp ne kadar daha idare edecekti? Zehirli bir canlı çıksa karşıma ne yapacaktım? İçim terliyordu.

Kişi kendi kurduğu yalana inanır en çok, sonra da ardına bakmadan kaçmak ister.

Çaresizliğim bir kurtarıcıya malum olmalıydı. Uzaktan bana doğru gelen karaltı cevabım gibiydi. Yaklaştıkça sim-

siyah bir balık olduğunu anladım. Adı Sevda'ymış, birlikte yüzmeye başladık.

Sevda balığıyla karşılaştıysan, uyduruyor olamazsın. Onu rüyasında gördüğünü ya da hayal edebildiğini iddia edenler yalan söylerler.

Bütün tedirginliklerimden ve bağlarımdan çözüldüğümü hissediyordum. Kendimi tamamen suya ve balığa teslim etmiştim. Balık bana bir şey öğretmeye çalışıyordu.

Dönmeye başladım. Döndükçe şaşkınlığım artıyordu. “Neredesin” diye diye kendi çevremde bir anafor meydana getiriyordum. Dünyanın seslerinin bitmesine ramak kalan bu yerde, bir tek içimden dışıma taşan “neredesin” yankılanıyordu. Bütün zihnim ve beden dilimle bu soruyu soruyordum.

Dönerken maskem, üzerimdeki kıyafetim, dalgıç tüpüm tek tek savruldular. Karanlık bir dehlizde salınıyordum.

Ruhum sudan geçmişti. Şimdi topraktan geçmeye mecali kalmış mıydı? Aradığımı bulmuş muydum? Bu yolculuk gerçek miydi?

Misk geyiği, kendi koku bezlerinden gelen miskin rahatlatıcı kokusunu koklar. Ancak kaynağı fark edemediğinden, genç geyik bu kokunun kaynağını bulmak için ormanın içinde çılğınca koşar ve aslında her zaman kendi içinde bulunanı aramak uğruna bir kayanın kenarından ölüme atlar.

PALTOSU MAVİ KADIN

İnsanlar beşe ayrılır. Yükünü baş tacı edenler, yükünü sırtlayanlar, yükünden sürekli şikâyet edenler, yükünü ayaklarının altında çiğneyenler ve yükünü taşımaktan vazgeçenler. En sonuncusu da kendi içinde ikiye ayrılır; yükünü hayata bırakıp kendileri hayattan vazgeçenler, bir de kendileri yaşmaya devam edip yüklerine kıyanlar.

Acaba paltosu mavi kadın bunlardan hangisiydi? Kadın elleri önde kelepçelenmiş hâldeki fotoğrafında korkunç bir yük altında ezilmiş gibi görünüyordu. İki omuzu öne ve aşağı birbirlerine yaklaşmış, yüzü acı, suçluluk ve vicdan azabıyla gerilmiş gibiydi. Öyle miydi gerçekten?

Paltosu mavi kadın o gün kocasıyla kahvaltı etti, adam sekiz aylık kızını öptü ve akşam görüşmek dileğiyle evden çıktı. Akşam inşaattan döndüğünde bebek de kadın da yoktu, evde polis onu bekliyordu.

Paltosu mavi kadın ve kocası o gün sabah kahvaltı ettiler. Kadın, artık ne zaman resmî nikah kıyacaksın diye sordu. Adam sinirlendi. Kadına bağırdı, bebeği

divanın üzerine fırlatıp dışarı çıktı.

Paltosu mavi kadın ve adam o gün ekmek, peynir, zeytin ve çayla kahvaltı ettiler. Adam ağlayan bebeğe öfkeyle baktı, kurtul diyorum sana şundan dedi. Elindeki çatalı kadının baldırlarına soktu çıkardı.

Paltosu mavi kadın, adam çıktıktan sonra ne yapacağını bilemedi. Bebek ağlıyordu. Kadının sütü çekileli çok olmuştu. Evde mama yoktu. Bebeği sarıp sarmalayıp pusetine koydu. Evden çıkarken bir not bırakmak istedi. Okuma yazması yoktu. Kucağında bebeğiyle bir süre aynaya baktı ve çıktı.

Dışarıdan bakıldığında, düzgün paltosu, koyu kahverengi düz saçları ve kumaş pantolonluyla kadın orta hâlli bir memuru andırıyordu. Böylesine canlı mavi ve kaşe görünümlü kumaş palto kadının yüzündeki, işinde gücünde bir memur ifadesini pekiştiriyordu.

Kadın Eminönü'ne geldi. Eminönü'nün cıvıltısı ve kalabalığı ona iyi gelebilirdi. Sahile yakın bir yerlerde bir banka ilişti. Gökyüzü açıktı, martılar, güvercinler ve serçeler etrafta döneniyordu. Bebek, yanındaki kadınla bir bağı yokmuş, oraya bırakılmış gibi duruyor, ağlamaya devam ediyordu. Kadın kıpırdamadan oturuyordu.

Paltosu mavi kadın bebeğin ağlamasını bıçak gibi kesecek bir şey yaptı. Bebeği hızla tuttuğu gibi elleriyle havaya kaldırdı. Onu yukarıya daha yukarıya kaldırmak ister gibi kollarını gerebildiği kadar gerdi. Bebekle anne biri yukarıda diğeri aşağıda yüz yüze bakiştılar. Hatta bir aralık anne de bebek de gülümser gibi oldu. Kadın dimdik kollarıyla bebeği havada tutmaya devam ediyordu, onu gökyüzüne ve martılara emanet etmek ister gibi bir hâli vardı.

Kadın, bebeği yavaşça indirdi ve yine yanına bıraktı. Bebek ağlamaya başladı, eskisinden de güçlü, ciğerleri sökü-